

REDACTIUNEA,
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisorile nefranche nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INSERATE se primesc la A.
ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacția de la București.
In Viena: M. Berta Nachb.
Max. Augenthaler & Emmerich Looser.
Heinrich Schatzk. Rudolf Weiss.
A. Coppelke Nachb. Anton Goppel.
In Budapesta: A. V. Erdőss.
Károlyi Károly. In Cluj:
Károlyi Károly & László.
PREȚUL ÎNSCRIȘIILOR: o an-
nuați pe o săptămână 30 c.
și 30 c. timbru pentru o pa-
bulare. — Publicații mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
săptămână 10 c. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXIII

„GAZETA” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațunea, Piața mare
Tergul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 c.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 c.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 117.

Brașov, Vineri 26 Maiu (8 Iunie).

1900.

Un nou partid în Ardeal.

Duminecă și Lunia trecută s'a ținut aici în Brașov o întrunire, care merită a fi remarcată. În zilele acestea și-au ținut adecă social-democrații prima lor conferință pe pământul Ardealului cu scop de a organiza „partidul social-democraților din Transilvania.”

Este foarte caracteristic pentru stările dela noi, că, pe când Românii li-se interzice ori-ce adunare pe caracter politic și cu tendință de organizare politică, social-democrații se bucură de totă libertatea de întrunire, de mișcare și de organizare și li-se dă astfel puțința de a lucra în direcțiunea realizării năzuințelor lor.

Astfel în vreme-ce partidul național român este legat și ferecat prin cunoscutele ordonanțe ministeriale ilegale, s'a putut înființa și s'a putut pune baza organizației unui partid social-democratic în Transilvania. Și acesta cu toate că în sinul partidului român nu s'a petrecut nici-odată nimic, ce l'ar fi putut aduce de fapt în conflict cu legile, seu cu ordinea publică, pe când de altă parte se știe ce a avut să tragă guvernul unguresc nu tocmai de mult în urma agitației social-democrate din Ungaria, care l'a constrins a lua măsuri excepționale, ale căror urme se resimt până în ziua de astăzi.

Care poate fi dér cauza, că unei organizații, ce este de fapt considerată de guvern, ca periculoasă în scopurile ei finale, ba declarată chiar ca nepatriotică, i-se dă deplinul scut al legilor, ér Românilor, cari sunt atât de numeroși și o parte însemnată constitutivă a populației statului, li-se denegă acest scut? Cei drept, avut'am parte și noi, și avem încă și aji cu prisosință de măsură excepționale luate în contra noastră, încă dela începutul erei dualiste. Acesta n'a împiedecat multă vreme,

ca să ni-se recunoască și nouă dreptul de a-ne organiza în partid. De ce însă de odată acea nedreptate și neegalitate în tractare, prin care unui popor întreg de peste trei milioane de suflete i-se detrage cu totul scutul legilor?

Nu este greu a-ne explica această, decât vom ave în vedere, că organizația combătută la Români cu atâta vehemență și violență este de caracter național, pe când, de exemplu, organizația social-democrației este de caracter cosmopolit.

Șovinismul național maghiar nu se poate împăca cu ideea de a tolera lângă sine și ființa națională a popoarelor conlocuitoare. Cu năzuințele cosmopolite ale social-democrației însă, care combate din principiu naționalismul și tinde numai la îmbunătățirea ordinii sociale, șovinismul maghiar sunt mai toleranți, fiindcă își dă: de-ocamdată, și pentru multă vreme, năzuințele social-democrației nu ne amenință direct interesele, deși ele se îndreaptă și contra exclusivismului nostru național, ér ideile cosmopolite, ce le propagă în sinul proletariatului, pot veni numai în ajutor politiceii noastre de nivelare și contopire, mai ales în orașe, unde avem deja probe, că proletariatul lucrătorilor dă contingentul cel mai mare pentru maghiarizarea lor, ér principiile socialiste nu împiedecă de loc acest proces.

Printr'asta am caracterizat în mare parte spiritul mișcării social-democratice, ce s'a inițiat acuma și în Ardeal și încă din orașul nostru. La conferința amintită, unii vorbitori au arătat, că ideile socialiste încep să străbată și în poporul sécuesc, dér că elementul român numai în foarte neînsemnată măsură s'a alăturat până acuma la partidul social-democratic. Ei au adăus, că în viitor se va inaugura o intensivă agitație pentru a câștiga aderenți și între Români. În scopul acesta conferința socia-

listă a decis a scôte aici în Brașov o foie social-democratică română, ce va apăre odată pe lună.

Că Românii dela noi se arată foarte indiferenți față cu mișcarea socialistă, au dovedit-o și întrunirea de Duminecă și Lună. Dér cine știe, decât, durând mai departe asupra de astăzi, agitațiunea socialistă nu va reuși a străbate și între Români? Și ce cred cei dela guvernul unguresc, că ore într'un asemenea cas șovinismul național maghiar ar pute să dormă mai liniștit, decât aji, când persecută pe toate cărările naționalismul românesc?

Ațitări șoviniste contra Românilor.

Mai acum trei luni șovinismul din Sécuime și patronii dela „Egyetértés” se infuriaseră amar, din cauză, că Românii convocaseră la Șepși-Sângeorgiu o adunare pentru reconstituirea despărțământului din Treiscaune al Asociațiunii.

Ei își luară pretext mai ales din împrejurarea, că adunarea fusese conchiămată pe ziua de 15 Martie a lor, ca să strige și să țipe în contra ei. Au și reeșit, ca primarul să nu permită ținerea ei în aceea zi, pretextând și el una și alta.

Ca să dea întregii afaceri aparența unei lupte de apărare a maghiarismului în contra pretinșelor uneltiri ale Valahilor dela Brașov, cari umblă să țină adunări culturale pe la Sângeorgiu, șovinismul sécui puseră la cale o declarație a cător-va ignoranți inconștii seu chiar renegați dela Șepși-Sângeorgiu, cari diceau între altele, că deși sunt greco-orientali, ei altă limbă afară de cea maghiară nu pricep și nu vor să fiă membri societății culturale române.

Era invederat, că aveam de a face aici cu o intrigă și o diatribă șovinistă, care țintesc a zădărnici înființarea unui despărțământ al Asociațiunii pentru Români din Treiscaune.

Acum, precum șcim, adunarea, ce fusese amănată din cauzele amintite, e de nou conchiămată pe a treia zi de Rosalii la Covasna. Indată ce au aflat de acesta impertinenții și pintații dela „Egyetér-

tés” ațită din nou, recapitulând toate însușirile îndrăznețe de mai înainte și esclămând: „Va fi bine a se face o energică opoziție acestei adunări!”

Nu cumva vor să înciripeze vre o nouă declarație a cătorva „Maghiari gr. or.”, cum îi numesc, ca să arate, că lor nu le trebuie adunare românească. Ne-am rămăși însă, că și cei 8 subscriși în declarația de acum trei luni nu știu nici unul, seu cel mult numai unul din ei, care i-a sedus, că ei au subscris un fel de lăpădare de nația lor.

Dér nu-i vorba aici de căți-va renegați, ei de acei locuitori din Sécuime, cari sunt Români și vor să rămână în vecl Români și pe cari Asociațiunea, pe baza statutelor ei revidate și de guvernul unguresc aprobate, este datore a-i trage în cercul activității sale culturale.

În lupta noastră pentru cultură nu vom cere nici permisiune, nici sfat dela perciunații presei șoviniste maghiare, nu ne vom turbura de loc de ceea-ce gândesc preținșii „omeni cei mai dintâi” dela Sângeorgiu, (adecă cei cu declarația), ei vom lucra noi de noi, după muntea noastră sănătoasă și după chibșuința noastră, și nu ne vom lăsa să fim terorizați prin nise apucături atât de miserabile ale adversarilor culturii noastre.

„Civilisatorii” Orientului.

Multe s'au scris și s'au đis despre lipsa de disciplină și educația a societății, care populază Budapesta cea cu „renume european”, dér pare-ni-se, că adevărul atât de crud n'a spus nimeni dintre șovinismul, ca „Pesti Naplo” dela 6 Iunie. Indemni i-a dat nenorocirea din Zugliget întâmplată la 4 Iunie și despre care am dat eri o scurtă notiță.

Massa de popor, care aștepta cu neastămpăr să urce trenul, n'avea nici o cauză de a-și pierde răbdarea — dicea numita fôia. Totă ziua și-a petrecut și cel mult a beut peste măsură; n'avea cauză de emoțiune și întrebarea era numai, ca să ocupe cu 10 minute mai curând ori mai târziu loc în oupeu. Dér totași a asediat trenul și l'au

FOLETONUL „GAZ. TRANS.”

Din viața Regelui Carol.

(Introducere la „Reminiscences of King of Roumania”, de Sidney Whitman).

— Urmare. —

Nu este în deobște cunoscut, dér e adevărat cu toate acestea, că Regele României este, prin naștere, pe jumătate francez. Buna sa, din partea tatălui seu, era o princesă Murat, și buna sa din partea mamei, despre care am vorbit, a fost o franceză, bine cunoscută în istorie, Stefania Beauharnais, fiica adoptivă a lui Napoleon I, devenită, prin căsătorie, Stefania de Baden.

De obicei, acestui amestec de sânge la strămoșii săi se atribuie multe din însușirile deosebite ale Regelui. Infățișarea persoanei sale, mai ales profilul seu atât de regulat, amintesc fisionomia vechei nobilimi franceze. Chiar figura sa fină, sime-

trică și blândă este mai mult franceză, Beauharnais, decât germană, Hohenzollern. Îlesnirea cu care e înzestrat pentru a răspunde iute și nimerit, *l'esprit du moment*, cum se numesc atât de bine, este de sigur o însușire franceză; și poate că nu mai puțin tot francez este și temperamentul seu sanguin, care i-a fost de atât de mare ajutor în viață, și l'a făcut în stare ca să nu-și piardă cumpătul și bărbăția în mijlocul greutăților celor mai mari, mai ales, sunt ani de atunci când supușii săi nu-l cunoscneau și nu-l prețuiau ca acum. O puțința de muncă extraordinară și o desăvirșită nepăsare pentru distracțiunile materiale, ori-care ar fi, l'au făcut să fiă ceea ce probabil, că posteritatea va judeca, că Regele Carol a fost mai mult ca în ori-ce alta: un bărbat politic. Și biruințele sale ca bărbat politic sunt dintre cele mai însemnate. Deși educațiunea sa din tinerețe ca și inclinațiunile sale la început, au fost aprupe numai acele ale militarului prusian, i-au lipsit chiar studiul dreptului și al administrațiunii birocratice, care se socotesc,

de obicei, a fi temelia trebuitoare a unei cariere politice.

Regele Carol nu are nici grăunte de visări germane și nici cănași de puțin răutate și asprime. El nu are nici mlădierea ferului, ci mai curând, ceva din elasticitatea unui buu arc de oțel, care deși va fi simțitor la ori-ce schimbare a atmosferei și se va mlădia după vreme, totuși din nou se întinde drept. Astfel este Regele Carol ca bărbat politic, — pentru a pute ca să nu fiă stăpănit, nici preocupat de nici un fel de înfruriri, moderațiunea competentă a unei judecăți neatârnată, în fapt, nu l'a părăsit nici-odată. Și, mulțumită unui caracter fericit, a putut el să privească opozițiunea — chiar dușmănia cea mai vie, — fără ca să simtă efectele lor în felul cum le simt obiceiuit mijlocia omenilor.

El a trebuit să începă prin a dobândi arta grea de a soi, cum se iei pe cine-va, și acesta, cum o recunoșce însuși regele, a dobândit-o numai treptat și cu încetul. Însă el avea dispozițiuni firești pentru misiunea de cormaister, *dirigitor*. Prin natura

sa el este un realist practic, a cărui sete de fapte, *faits politiques*, întrece ori-ce alte interese. Astfel el repede se folosește de ori-ce experiență, și acesta unită cu neațirnarea de judecată, ce a avut-o ori când, a făcut din el un oportunist, ale cărui acțiuni la timpul nimerit sunt tot-déuna spre binele țării sale. Când are a se ocupa de vre-o chestiune politică, el caută să fiă la început cu spiritul liber ca și Gladstone, adecă să nu aibă o părere proprie. El ascultă pe toți, își făuresce astfel părerea sa și tot-déuna sfirșesc prin a înfruri și convinge pe ceilalți.

El, chiar în mod indirect, contribuie la alcătuirea opiniei publice, convorbind cu foarte multă lume. Căci în România nu există favoritism de clasă, întrucât privește puțința de a-se apropia de Suveran. Ori-cine poate fi prezentat la Curte și în ori-ce Duminecă după amăzi ori-oine e liber să mērgă să vadă pe Rege, chiar fără formalitatea unei scrisori de audiență, care să-i hotărască o oră.*) Favoritism

*) Se înțelege, că aici, ca și în celelalte lo

pus în mișcare, fără aș bate capul cu siguranța personală.

Dér se întâmplă altele și mai cu cărnă. La seratele curții nu se adună oameni de rând. Inse merită totuși a privi scenele, ce se petrec la seratele de curte din Budapesta. Domni și magyare, cu săbii, strălucind în aur și pietri scumpe stau oșuri întregi la usa buffetului, ca să între cei dintâi. „După-ace au intrat, urmăz adevăratele scene. Toți sunt domni, capabili de duel, cărora șampania și zaharicalele fine li sunt lucruri de tôte zilele, dér totuși se află între ei de aceia, cari se compromit și cu apucături cocșese blamăză renumele societății budapestane“.

Casuri identice — continuă „P. N.“ — se dau pe întreaga scară a societății. Budapestanul e același pe tren și în teatru, pe galeriile camerei, séu la postă, la plimbare, séu la lucru. Totdeauna e aplecat a ignora pe alții, dér mai ales ignorăză legea și ordinea. Dēcă unde-va se adună o cėtă, budapestanul nu așteptă să-i vină rândul: prin forță séu umilire, prin terrorism séu protecția caută a păcăli pe ceilalți, cari au același drept ca și el. Duleză, își ofensăză amicii și se opune autorităților, numai ca să ajungă mai grabnic la scop. Cu pericolul vieții se urcă séu sare din cupeul trenului electric, șgomotos intră în ori-ce local public și injură tótă lumea și pe toți sfinții... „Multe de tôte trebuie, ca educația unui popor să pótă fi măcar aproximativ numită de încheiată. În Budapesta lipsese acest element. De aici vine, că orașul nu se bucură de o circulație de străini mai mare... Turistul își îmbogățese de obiceiș esperiențele cu casuri fôrte neplăcute în Budapesta... Este în fisionomia orașului o mică parte din Europa, apoi din America, dér lângă acestea o mare parte din Africa. Pe sēma acestei părți se afișeză prin vagonetele de tren acele table de oprește, cărora nu li-se află păreche în nici o parte a continentului european. Educația populației Budapestei, cu tôte școlele ce le are, este o problemă a viitorului. O bună parte a educației este eșemplul. Clasa noastră mai fruntașă însă nu prea contribuie cu eșemple, pentru ca poporul budapestan să se desbare de acele atrocități, pe cari le esperiam cu durere și cu mai multă rușine la tôte ocaziunile“.

Minunat! Și totuși mai pretind dumniilor, că 's oivilisatorii Orientului?

Insultarea crucii.

Cestiunea insultării crucii, sévrșită la Budapesta, continuă de-a preocupa și ađi pressa jidano-maghiară, care puiéză fel și fel de nășociri și pretexte pentru a ocroti pe Jidanș contra suspițiunilor. De altă parte poliția își continuă cercetările și se speră din partea unora, că peste câte-va zile va fi cunoscut rezultatul și se va sci, cine au fost făptuitorii; sunt însă mulți și de aceia, cari nu pot admite, ca lucrul să

nu se facă uitat, mai ales decum-va dovedit nerésturnabile s'ar găsi în defavorul Jidanșilor.

Scim, că între apucăturile însușite de pressa jidano-maghiară este și aceea, de-a suspiționa pe „Valahș“, séu pe celelalte națiuni nemaghiare, voină a face lumea un-gureșcă să credă, că din partea acestora a fost pus la cale scandalul cu scop de-a demonstra în contra Maghiarilor. Față cu această suspițiune, organul „partidei populare“ catolice spune, că a primit dela un student din sinul naționalităților o scrisóre, în care protesteză cu multă energiă în contra apucăturii din cestiune. Intre altele „Alkotmány“ citéză din scrisórea studentului nemaghiar următoarele cuvinte:

„Perdarea nenorocitei noastre patrie constă în aceea, că cercurile competente ajung atât de târziu a cunoșce, în ce mod îngrozitor începe spiritul jidovesco să infecteze poporul maghiar, cel mai iubit înainte lor (adeocă a cercurilor competente), cari urmând direcțiunii școliate a politicei de ađi, pune interesul jidovesco mai pe sus de fericirea naționalităților, măcar că acestea tocmai așa au vėrsat sânge pentru patria milenară, ca și Maghiarii...“

„Și după ce acest fapt mai nou al agresivii jidovesco este fapt, totuși nu încetéză de a-se provoca la naționalități și de a-le acusa pe ele, pe când și d-l Timon scie bine, că acușatiunea lui nu pôte avé basă, însă pe Jidanș trebuie să-l apere în vre-un chip, și fiind-că altfel nu se pôte, acolo sunt naționalitățile, în cărele cărora în astfel de situațiuni ștrimtorate se pot arunca ori-ce înviniri. Serviciul acesta l'a făcut d-l Timon jidovismului în cazul de față, ale cărui tălmăciri atât de mult se grabesc tôte foile „liberale“ să le publice. Ei, dér să așteptăm rezultatul cercetărilor și atunci vom vedé, ce fel de demonstrație de-a naționalităților a fost această. Se va vedé, că acea faptă, prin care în locul crucilor doborite s'au pus simboluri jidovesco, este o faptă jidovescă“.

În fine mai amintim, că la adresa diarului „Alkotmány“, precum și a tinerimei universitare, care a protestat contra insultării crucii, șosesc în continuu felicitări și scrisori de aderență. Dér nici tinerii universitari jidani nu se dau înderēt. Ei proiectéză acum să publice un protest contra tinerilor universitari creștini, cari au adresat abatelui I. Molnar multămită pentru atitudinea observată în cestiunea insultării crucilor.

Ceea ce se așteptă acum cu mare neastēmpăr, este terminarea cercetărilor făcute de poliția și publicarea rezultatului.

China.

Rėsboiul din Africa de miază-đi nu s'a șfirsit încă și ėtă, că privirile lumii întregi sunt îndreptate spre estremul Orient, spre China, unde tôte puterile mari europene, apoi America și Japonia își au fă-care interesele lor particulariste, cari prea

adese-ori se bat în capete, amenințând lumea cu un mare conflict.

Prima șchintea a rėsărit deja. Boxerii, acea sectă puternică chineză, care urșce de mörte tot ce este europeanesc și străin în China, s'a rėscolat în potruva misionarilor străini și a creștinilor, a ucis și a incendiat deja și până acum destul, pentru-ca lumea să fiă cuprinsă de șpaimă. Boxerii, — cari se dau pe sine ca stălpș ai dinastiei chineze, dér în același timp nutresc și contra acesteia ură neimpăcată, bănuindu-o de complicitate cu străinii în contra poporului lui Buddha și Confucius — privesc cu ochi rēși cum Englesii și Germanii, Rușii și Belgienii le cutropesc țera, se îmbogățesc pe spinarea lor și cu asistență militară construiesc căi ferate, statul dându-le favoruri și împărtășindu-i de tôte prerogativele. Chinesul, popor estrem de conservativ, plătesce dările, pörtă tôte sarcinile cãtră stat, dér în loc să fiă omenit și protejat, dimpotrivă este espus șicanărilor acelor europeni, cari dând năvală în țera lui, îl tractéză ca pe rob.

Lucrurile acestea au dat nascere la o reacțiune mare cu ascuțit îndreptat în contra străinilor. Reacțiunea această a eșit pentru prima dată la ivelă în 1898, când vėduva împăratésă Cu-Hsi a luat domniea din mâna împăratului Kuang-Su, nepotul séu, care inclina spre reforme europene. Atunci deja consulul engles a fost atacat pe stradă și frica li cuprinsese așa de mult pe diplomații europeni, încât s'a chemat miliția ruseșcă și germană în Peking, ca să-i apere. Vėduva împăratésă a cedat, fiind-că atitudinea puterilor europene fusese atunci solidară.

Se părea pe un moment, că lucrurile s'au liniștit în China. Dér a fost numai o părere. Curēnd și bine împăratésă a isgonit din funcțiunile guvernului pe toți aderenții reformelor civilizatorice, și a ocupat tôte oficiile cu elementele cele mai conservative, cu așa dișii mandarinș — fapt, care a încurajat în cea mai mare măsură spiritul de opoziție al poporului.

Așa s'au dezvoltat lucrurile până la rėscolă de ađi a Boxerilor.

Scirile mai nou șosite din China prezentă situațiunea ca fiind estrem de gravă. Puterile europene, cari și-au trimis armată la Peking, au decis blocarea portului Tien-cin, deocă-șce s'a constatat, că guvernul chinez parte este incapabil de a sugruma mișcarea Boxerilor, parte simpatizeză cu ea. Boxerii vestesc chiar, că împăratésă re-gentă și cei doi principș sprijinesc rėscolă. Afară de acesta în ziua de 3 Maiu au debarcat soldați de pe corăbii englese, americane, italiene, franceze, ruseșci și japoneze și s'au dus cu un tren special la Peking. Mai târziu au mers la Peking și trupe germane și austro-ungare, și acum în jurul fiă-cărui palat de-al consulilor străini stă câte-o mică garnisonă de apărare.

personal nu a eșistat nici-odată la el. De fapt el a realizat și pus în practică atât de deplin ceea-ce el șocote, că este dator să de nepărtinire personală, încât odată a dat justificățiunea următoare pentru o rēcělă aparentă: Suveranul trebuie să sprijinescă pe unul și să lase să cadă pe un altul, după cum nevoile țerei o cer. Cu alte cuvinte el nu trebuie să lase ca sentimentele sale personale să-l înșurșcă, pe când în viața privată el nici-odată nu și-ar părăsi un prietin. Și în afară de acesta Regele Carol caută cu îngrijire să evite ori-ce rės-pundere personală — nu de temere, ci fiind-că crede, că nu se potriveșce cu demnitatea unui Rege constituțional, de a face altfel și a se pune pe sine înainte. Așă-dér forma obicinuită a discursurilor sale la consiliile de miniștri este nu „le Roi le veut“ (Regele o voeșce), ci mai curēnd „șocot că este de interes obștesco, ca să se facă cutare séu cutar lucru“.

curi, unde se gășesc nepotriviri cu realitatea, noi nu facem decât să dăm traducerea textului, fără nici o îndreptare (C.)

Unul din aforismele favorite ale Regelui este mai cu sēmă suggestiv, în vėcul nostru vorbăreț: „Un Rege nu-și face dușman atât prin ceea-ce face, cât prin ceea-ce spune“. Ca toți oamenii înadevăr de geniu, séu ceea-ce Germanii numesc geniale Naturen, Regele Carol este o fire simplă și neprefăcută*), care nu ia nici-odată un aer teatral. El e înzestrat cu o mare tărie de stăpănire de sine, cu o putere rară de discernământ și cu o judecată bine cumpănită.

Cu tótă mândria sa de Hohenzollern, sentimentul, care nu-l părășese nici-odată și care în fapt i-a fost un îmbold statornic ca să ia, ca să urmeze un tip fôrte înalt de purtare, el șocote că nimeni nu trebuie să încuviințeze ca un servitor să facă în locul séu ceea-ce el pôte face însuși. De

*) Lord Macaulay descrie cu următoarele cuvinte pe contele Chatam, ca fiind o eșecțiune la această neschimbătoare lege: „El a fost un eșemplu aprópe unic a unui om adevărat de geniu, și cu un spirit puternic și înalt, care să nu aibă și simplitate de caracter. (Macaulay, William Pitt.)

aceea el a avut totdeauna o afecțiune vie pentru oamenii din pozițiuni umile, care au dus un traiu folositor și s'au ridicat ei singuri în mod cinstit prin propria lor vrednicie. De fapt, acei cari muncesc, ori-cât de jos ar fi sfera lor de activitate, îi sunt mai simpatici, decăt aceia pentru care pozițiunea lor le este un cuvēnt pentru lenevire. Din instinct el urășce pe „trãntori“, ori cari ar fi nascerea lor. El admite tot atât de puțin, că o pozițiune înaltă este o scusă pentru o viață nefolositoare, cât și că acesta s'ar puté da ca o scusă pentru a-se depărta dela principiile de moralitate tradițională. Si în această privință viața lui, care s'a deosebit prin ceea ce se numesc în limba germană „Sitteneinheit“, „puritate morală“, este o remarcabilă justificare pentru intoleranța sa asupra acestui anume punct.

(Va urma.)

Guvernele europene sunt acum fôrte neliniștite pentru poziția, ce o va lua ađi mäne Rusia și China. Rusia are ađi în Tien-Cin 5 corăbii de rėsboi și o armată de cazaci, care păzesce lucrările de construire a căii ferate Mandju și cari fôrte curēnd pot să apară la Peking. Unii șoptesc chiar, că Rusia nu se va liniști până când nu va pune mâna pe Peking.

Cestiunea evreiască.

(Interwiev cu Dr. Beck, rabinul din Bucuresci.)

Unul din redactorii „Apărării Naționale“ din Bucuresci a avut di-tele acestea o convorbire cu rabinul de acolo Dr. Beck asupra cestiunii emigrării Evreilor, care agită masele evreesci și intereséză așa de mult opiniunea publică.

Reproducem mai jos unele părți ale acestei interesante convorbiri, rėservându-ne a mai reveni și asupra celorlalte cestiuni, ce au fost atinșe în decursul ei.

— Mē ertăți, d-le dr., deocă v'am deranjat la o oră cam nepotrivită. Sunt sigur, că vē surprinde visita unui antisemit.

— Da, mē surprinde fôrte mult și nici odată n'ași fi cređut, că un antisemit va intra în casa mea.

— De alt-mintrelea, să credeți, d-le dr., că antisemiții nu mănăncă ómenii.

— Cu ce v'ași puté servi?

— Cred, că nu sunteți străini de campania începută în o parte din pressa română, de proporțiile, care se dau unei agitațiuni, care ar pótă să aibă urmări grele pentru țera noastră, de purtarea incalificabilă a emigranților și pressei evreesci, care ne califică de intoleranți, de barbari și alte multe acușatiuni, de care cred, că nici dv. nu sunteți convins, că le merităm.

— D-le (după o esitar-), eu nu fac politică și nu mē ocup de cât de cestiunile privitoare la școlă și biserica evreescă.

— În tot cazul, tăcerea D-v. m'ar face să cred, că acușatiunile, cari ni le aduc evreii sunt cu consimțământul d-v.

— Nici-odată cu consimțământul meu, și acei cari fac asemenea fapte, sunt nișce nesocotiți, nișce nebuni, de care d-v. nu trebuie să țineți șocotélă.

— Dér vē rog să-mi rėspondeți la întrebare: au fost și sunt toleranți Românii, față de evrei?

— Da! sunt toleranți.

— Cred, că nu ași uitat, că d-v. v'ați mai pronunțat odată asupra toleranței Românilor și că ați laudat această și în Ungaria;

— Da, mi-aduc aminte. Casul s'a petrecut chiar cu mine: Deși legea nu permite, totuși fiul meu a fost scutit de a scrie Sămbăta timp de trei ani, de cătră Directorul Liceului Lazăr; fapt pentru care-i aduc laudele mele și-i rămân recunoscător.

— Convingerea d-v., dér este, că Românii în tot-deuna au fost toleranți și îngăduitori cu evreii?

— Da, nici odată n'am avut șene plângem de nimic, afară d'er de casuri isolate, și nu pricep, că afirmând asemenea lucruri și aducēnd acușatiuni de intoleranță Românilor, își fac rēu chiar lor înși-le, că și aștia pe antisemiți să protesteze în potruva lor.

Emigrările pe jos și cauza emigrărilor.

— Ce părere aveți dv. de emigrările pe jos?

— Sunt nișce acte nesocotite și lipsite de ori-ce prevedere. Le condamn în total și tocmai pentru interesul poporului evreu. A pleoa, fără mijloce suficiente, pe jos, în mod barbar și fără să șcii unde, fără să ai o patriă asumită, e un act nesocotit.

— D le doctor, suntem informați, că tôte aceste emigrări pe jos sunt anume organizate, pentru a face un fel de eșpășă vie în țara Europei, care la vederea acestui spectacol, s'ar induișca și ar interveni în favórea evreilor din România.

La această întrebare, nu-mi rėspușce.

— Ce dițeți? aștept un rėspons, o desmășire din partea d-v.

— Nu șcii! Nu șcii nimic.

— Nu mai insist. Care credeți d-v., că sunt cauzele, cari au determinat pe evrei să emigreze. Crisa?

— Nu atât; crise de acestea au mai fost. Causa adevărată însă este antisemitismul, care a luat proporții așa de mari și regretabile în România.

— Dacă în adevăr este așa, cum spuneți d-v., nu putem decât să ne bucurăm și suntem convinși, că o cât antisemitismul va lua proporții mai mari, cu atât emigrările vor deveni reale și se vor face pe o soară mai întinsă de toate clasele evreilor, toamă ceea ce dorim și noi.

— O, știu că o doriți acesta, o, da, o știu; Aceasta e soluția la care ve gândiți d-văstră, antisemiții.

— Evident că da! Numărul evreilor în țară la noi e covârșitor de mare și fără a voi morțea evreilor, vom să ne scăpăm de ei și să-i silim să plece.

— Dăr dorind acestea, veți aduce un mare rău țerei românești. Atâtea brațe muncitoare sunt, cari vor părăsi țara.

— Toamă pentru că evreii nu muncesc și nu caută, cea mai mare parte, decât să trăiască prin înșelăciuni, exploatarea neonestă și fraudă, ne-am făcut antisemiții.

La aceste cuvinte, d-l Dr. Beck se cam enervă și ridică tonul.

— Dăr bine, d-lor, de ce sunteți nedrepti?... De ce strigați, că noi v'am luat averile, când mii și mii de evrei sunt în miseria cea mai neagră?... Uite, lașul de pildă are câți va bogătași, câți va milionari chiar, dăr 30,000 de evrei n'au ce mâna, sunt în miserie.

— Nu contestăm, că nu sunt și evrei sărași, dăr vina nu e a noastră, ci tot a lor, că s'au îngrămădit într'un număr considerabil în țara noastră și în special în Moldova.

— Dăr de sorțea țeranului nostru, ce dicită? Nu l'ați redus d-văstră evreii la cea mai mare sărăcie?... Nu l'ați otrăvit cu alcoolul vitriolizat?... Nu l'ați exploatat prin cârciumele d-văstră dela sate?... Țeranul nostru în Moldova e aproape cu totul în mâinile d-văstră și proprietățile mari și mici sunt amanetate d-văstră. Ce mai voiți să ne mai luați? și cum spuneți, că suntem intoleranți?

— Dăr vina noastră este, dacă proprietarii își amanetază moșiile? Nu e vina noastră, ci tot a d-văstră.

— Aici aveți dreptate întru cât va; noi suntem vinovați. Inșă trebuie să știți, d-le Dr., că tot d-văstră evreii ne-ați adus destrăbălarea, ne-ați corupt moravurile și pe proprietarii noștri, cari și-au uitat de datorile lor.

— Cu ce suntem vinovați de acesta? Noi am căutat să profităm, să trăim din or-ge, căci nu ne-ați dat dreptul să avem și alte ocupații.

— Atâtea ar mai fi trebuit.

— Dăr bine, d-lor antisemiți, sunteți nedrepti cu noi, când spuneți, că trăim numai din fraudă și minciună.

— Da, o spunem, și să mă ertați dacă am curajul să v'o spunem în față. Luați de exemplu, *comerciu*. Cum îl fac Evreii? In mod cinstit? Nu. Numărul falimentelor frauduloase ale evreilor vorbesc îndeajuns.

— Aici sunteți nedrept. Înșelătoriile, fraudă e în legătură cu comerțul. Nu poți face comerț, fără să faci și câte-o abateră.

— Eu cred contrariul, că comerțul poate să fie cinstit și noi, înainte de venirea evreilor, am avut *comerțul românesc și cinstit*. Ați, luați mai cu seamă Moldova, și nu veți mai găsi comercianți români. Și dicită, că sunteți persecutați?

— Nu dicens, dăr de ce înu ne dați drepturi politice?

— *Nici-odată nu se va întempla acesta*; scim, că Alianța universală urmărește acest scop, să facă din România pământul făgăduinței. Dăr tot se mai găsesc Români, cari să se opună.

Englesii în Pretoria.

In sfârșit Englesii au intrat în Pretoria. O scire telegrafică, ce o primesc din Edinburg „P. Corr“ cu data de 5 Iunie spune hotărât, că Roberts a ocupat capitala transvaaliană, ér o altă telegramă din Londra, tot cu data de 5 Iunie spune, că scirea despre ocuparea Pretoriei a sosit la Londra alaltăieri înainte de amiazi și e de următorul cuprins: „Pretoria este a noastră. Intrarea oficială va fi la 2 ore d. a.“

Despre antecedentele ocupării Pretoriei lord Roberts telegrafăza din Sixmillespruit următoarele: „Ați în dorii țilei am părăsit tabăra și am ajuns cam 10 chlm. de Sixmillespruit, care era ocupat de ambe părțile de inimic. Infanteria noastră calărășă și trupele Yeomanry au alungat îndată pe inimic de pe țărmul sudic, când de-odată observară, că sunt espuse focului artileriei bure, care era bine ascunsă. Tunurile noastre grele au grăbit, peste colinele din jurul

Pretoriei, în ajutorul trupelor infanteriei și sprijinite de brigada lui *Steswenson* și de divizia lui *Polecarew* au alungat, cu câte-va bombe, pe inimic din pozițiile lui. Buri voiau să încunjure flancul nostru stâng, însă i'am împiedecat în operațiunile lor. Fiind-că Buri strimtorau într'una ariergarda noastră la flancul stâng, am dat ordin lui *Hamilton*, s'o întorcă spre mine și să umple terenul dintre cele două divizii. Am alungat apoi pe inimic spre Pretoria. Persecutarea lui a fost împiedecată de întunerecul nopții. Brigada de gardă stă chiar înaintea fortului sudic al Pretoriei, 4 chilom. depărtare de oraș. *French* și *Hutten* sunt spre nord de Pretoria. Trupa lui *Gordon* apără flancul drept la stațiunea *Irene*, pe care inimicul a pustiit'o. Sper, că pierderile noastre nu sunt mari“.

Căderea Pretoriei n'a descurajat totuși pe Buri într'atâtea, ca ei să deponă armele și să-și plece genunchii înaintea cuceritorului. Acesta apare cel puțin din cuvintele, ce le-a dīs generalissimul bur *Botha* către o deputațiune a femeilor din Pretoria, cari oferiră bravului comandant un stég frumos. *Botha* a dīs: „Până când putem conta la mii de ómeni gata de jertfă, nu este permis să ne gândim la capitulare“.

SCIRILE ȚILEI.

— 25 Maiu v.

Din Bucovina ni-se scrie: Sâmbătă seara a sosit în Cernăuți deputatul Dr. G. Popovici, înapoiindu-se dela Pesta. La gară a fost întâmpinat de studențimea română și de-un număr considerabil de domni, avisați telefonic. Dacă s'ar fi reîntors cu o dī mai înainte, cum se svonise, l'ar fi surprins o adevărată manifestațiã națională arangiată de-o mulțime de domni și dame, cari au voit a da cel puțin astfel espresiune bucuriei față c'un deputat, care a avut curajul a aduce pe tapet cestiunea română toemai în Budapesta.

Retragerea lui Dr. Polit. „*Branik*“ din Neoplanta publică într'unul din numerii săi mai noi o declarațiune a cunoscutului conducător sərb Dr. Mihail Polit, în care acesta face cunoscut, că se retrage cu totul de pe terenul politice militante și se va ocupa numai cu agendele de fiscal al fundațiunilor sərbesci. Deja înainte cu doi ani Dr. Polit a comunicat partidei sale, că renunță la conducerea de partid și de fapt de atunci nici nu s'a prea amestecat în politică. Organul radicalilor sərbți „*Zastava*“, luând act despre retragerea lui Dr. Polit dīce, că oficiul de fiscal fiind în unele privințe subordonat patriarhului și comitetului congresual sərbesc, Dr. Polit nu mai puté să fi șeful unei partide, care stă în opozițiã cu patriarhul și cu comitetul Congresului.

Principele Bulgariei, după cum anunță „*Telegraf*“ din Sofia, a fost invitat să participe la marile manevre rusesci, ce se vor ține în Septemvrie.

Sfășiat de rîmători. Din Timișóra se scrie, că un fiu al păstorului de rîmători dela moșia lui R. Jäger din Detta a fost sfășiat de rîmători. Cu ocaziunea nutriei rîmătorii începură să se bată între ei, mușcându-se; copilul s'a dus să-i despartă, lovindu-i cu piciorul. Rîmătorii înfuriați au prins pe copil, l'au trântit la pământ și l'au sfășiat cu dinții. Copilul a fost dus în spitalul din Timișóra încă în viață, dăr după câte va minute a murit.

Sciri mărunte din România. — Regele Carol și Regina, Principele Ferdinand și Prințesa Maria, au vizitat Marți d. a. pe d-l Philipescu, marele mareșal al Palatului, și au luat ceaiul în splendidul parc al palatului d-lui Philipescu din strada Dionisie.

— D-l I. C. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, însoțit de d-nii I. Radu, inginer inspector și Darvari, șef de cabinet, a început inspecțiunile sale în județul Teleorman, apoi în Olt și Romanați. Inspecțiunile vor dura dece zile.

— D-l Take Ionescu, ministrul finanțelor, a plecat Miercuri dimineața la Viena

pentru a însoți înapoi în țară pe d-na Ionescu.

— D-l profesor Dr. Toma Ionescu, distinsul și cunoscutul chirurg, a fost delegat de ministerul de interne să ia parte la congresele medicale, ce se vor ține la Paris în timpul Esposiției.

— Duminecă au sosit în Turnu-Severin 36 elevi ai unui liceu din Budapesta cu 6 din profesorii lor, pentru a visita liceul „*Traian*“. La debarcaderul din port elevii vizitatori au fost primiți de profesorii și elevii liceului „*Traian*“. După-ce au vizitat liceul, elevii din Budapesta au plecat la Orșova.

— Regia monopolurilor Statului a pus în vânzare nouele chibrituri fabricate cu pastă neotrăvitoare.

— Examenele elevilor dela Conservator, vor începe la 31 Maiu st. v.

— Proprietarii și arendașii de moșii de pe tot lungul Prutului, în partea de Nord a Moldovei, se plâng de lipsa completă de ploie.

— In depozitele docurilor din Brăila se află următoarele cantități de cereale: Grâu 147.290 kgr., orz 3.208.005 kgr., sēcără 41.690 kgr, oves 159.710 kgr.

Subscriții cu inimă frântă de durere dau de scire număróselor rudenii, amicilor și cunoscuților, că preaiubitul și adoratul lor tată, respective unchiu

Dionisie Vajda-Voevod de Gârbou,

mare proprietar, virilist al comitatului Solnoc-Do băca, membru în comitetul partidului național, membru pe viață al „*Asociațiunei pentru literatura și cultura română*“, președinte al direcțiunei institutului de credit și economii „*Someșana*“, etc.

după lungi și grele suferințe, erl la 6 ore d. am. în etate de 61 ani, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Astrucarea osémintelor scumpului defunct se va sėvriși Joi, în 7 a lunei curente la 12 ore, în Olpret, cu ceremonialul ritului greco-catolic.

Fi-i țerina ușoră și memoria bine-ouventată!

Olpret (Alparét), la 5 Iunie n. 1900.

Dr. Alexandru Vajda-Voevod și Dr. Ioan Vajda-Voevod, ca fii. Viorica Vajda-Voevod ca nepótă și soțul ei Dr. Teodor Mihali avocat.

Mulțămită.

Tuturor acelor domni și dame, cari din incidentul morții neuitatului meu soț *Nicolae N. Ciurcu*, au bine-voit a-mi adresa mie și familiei con-dolente prin scrisori și telegrame precum și celor ce au participat la înmormântare, le exprim pe această cale sincera mea mulțămită.

Maria N. Ciurcu.

Producțiuni și petreceri.

Reuniunea Sodalilor Români din Sibiuu invită la convenirea socială împreunată cu cântări și joc, ce se va arangia Duminecă, la 10 Iunie n. o. (dīua primă a Rusaliilor) în pavilionul din „*Hermannsgarten*“. O parte a eventualului venit curat este destinată fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiuu. — Din ședința comitetului „*Reuniunei sodalilor români din Sibiuu*“, ținută la 28 Maiu n. 1900. Victor *Tordășianu*, president; *George Poponea*, notar. Inceputul la órele 7½ seara. Intrarea de persoană 1 cor. Suprasolvirile se vor chita pe cale dīaristică.

Program. 1) „*Ce faci Ioană?*“ cor mixt de G. Dima. 2) „*El R'baa*“, cor bărbătesc de E. Mandicewski, cu solo de tenor, executat de d-l Nic. Ișan. 3) a. „*Grădina părintescă*“, cor de dame de G. Stefanescu; b) „*Dumineca cea mare*“, cor de dame de D. G. Kiriak. 4) „*Nu-i dreptate*“ cor mixt de G. Dima. 5) „*Cântec de primăvară*“, cor mixt de C. G. Porumbescu. După producțiune joc. In pauză: „*Călușerul*“ și „*Bătuta*“.

Corul vocal din Comlăuș (Ó-szt.-Anna), arangiază Lunī 11 Iunie, (29 Maiu 1900),

a doua dī de Rusalii, un concert împreunat cu teatru și dans. Intrarea: Locul I de persoană 1 cor., locul II de persoană 80 bani, locul de stat de persoană 50 bani. Venitul e destinat „*Fondului corului vocal din Comlăuș*“ în favorul prevederii „*Bibliotecei corului*“. Suprasolvirile și ofertele marinimóse se primesc cu mulțumită la adresa învėșătorului I. Roșu, și se vor chita pe cale dīaristică.

Programa: „*Motto*“ cor bărbătesc; 1) „*Puișorul*“, cor bărb. de Costescu; 2) „*La oglindă*“, poesiã de G. Coșbuo, declamată de d-ra I. Leucuța; 3) „*Pocăitii*“, dialog de I. Grofșorean, predat de Pavel și I. Musca; 4) „*Sus opincă*“, cor. mixt de I. Vidu; 5) „*Noroc în casă*“, comediã într'un act de * 6) „*Iorghina*“, cor mixt de V. Magdu. In pauză „*Călușerul*“, „*Bătuta*“ și „*Hora dela Plevna*“, ér după aceea va urma dans.

Școțele române confesionale din Făgăraș își vor ține: „*Maialul*“ din óst-au Lunī a II-a dī de Rusalii (11 Iunie n.) la „*Móra de hărtiã*“. Sėra petrecere închisă:

Plecarea la maial va fi la 9 óre a. m. In cas de timp nefavorabil „*Maialul*“ se amână pe Dumineca proximă. La această serbare scolară avem onóre a vė invita să binevoiti a participa.

NB. Pentru acoperirea speselor contribuirii după bunăvoitã.

Făgăraș, în 2 Iunie 1900.

Invėșătorii.

Comitetul bisericeii gr. cat. din Feleacul săsesc invită la petrecerea populară, ce se va arangia în Feleacul săsesc Lunī la 11 Iunie n. (a doua dī de Rusalii) în grădina numită a „*Curții*“. Intrarea: Pentru inteligentă de persoană 1 cor., pentru popor de persoană 30 bani. Inceputul la 3 óre p. m. Petrecerea se va continua și preste nopte. Venitul e destinat pentru acoperirea speselor planului nou edificăndei bisericeii.

NB. Familiile sunt avisate la provisiunea proprie. Pentru beuturi se va îngriji comitetul. La această petrecere își va da concursul și tinėrul cor al plugarilor din Șoi-muș, care va cãnta dimineața la s. liturgiã și în decursul petrecerii va delecta publicul cu unele cântări acomodate.

ULTIME SCIRI.

Londra, 6 Iunie. La *Taku* (China) s'au început deja ostilitățile în faptă. De erl începēnd este acolo o ade-vărată stare belicã. Amiralul german *Kempf* anunță, că a trebuit să dublice numărul soldaților debarcați. Două mii de Cazaci ruși au primit ordin să plece spre *Peking*. Guvernul engles privesce cu neîncredere la acțiunea Rusiei. Lui „*Times*“ i-se anunță, că consulul rusesc a oferit guvernului chinez trupe rusesci pentru sugrumarea rēcólei.

Bruxella, 6 Iunie. Franca, Rusia, Anglia, Germania și Belgia au adresat guvernului chinez un ultimát, în care amenință cu ocuparea *Pekingului*, milităresce, dacă nu va pune capăt rēcólei.

Pretoria, 6 Iunie. Inainte de a intra în oraș, Roberts a trimis un parlamentar, pretindēnd predarea orașului. Comandantul *Botha* a propus armistițiu, la care Roberts a rės-puns, că predarea trebuie să fiã necondiționată, căci altfel în dorii țilei va intra în oraș. *Botha* a replicat, că nu va apėra Pretoria și crede, că femeile, copiii și averea vor fi scutite. Soșile lui *Kröger* și *Botha* se află în oraș.

In apropiere de *Lindley* batalionul 13 dinregim. *Yeomanry* a fost silit să se predea *Burilor* mult mai numėroși. *Methuen* a sosit prea târziu, ca să-i pótă scãpa.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scierii istorice.

Memorii din 1849-49 de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848-49. Istoriisile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului G. Cosbuc, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât oine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria acesteia ni se arată oglinda viii a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădită cu numeroase portrete și ilustrații. Ea stă în legătură cu „Războiul nostru pentru neatarnare“ scris tot de d-l G. Cosbuc, așa că cine și-a procurat pe acesta trebuie să și procure și „Povestea unei corone de oțel“. Sperăm, că frunțarii noștri, înțelegând importanța acestor scierii, vor stăruii din răspuneri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela „Tipografia A. Mureșianu din Brașov“. „Războiul nostru pentru neatarnare“ costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „Povestea unei Corone de oțel“ 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, talmăciită de preotul Constantin Morariu din cartea nem-

țescă a D-ului Th. B. Weltar și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: partea a doua. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și exemplare din partea întâi, adăugând și pentru acesta 5 cr. porte.

Zarandul și munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrații și o schiță E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nemii lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Pintea Vităzului“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Regeanu. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Mureș spre miadă-și și valea Mureșului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreată de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Românul în sat și la oște“. Acesta este ritulul unei noue cărțicele, ce d-l Ioan Pop Regeanu, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Pop. Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

În editura „Tipografiei“, societate pe acții în Sibiu, a apărut: „Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto). E o cărțică cu povește foarte folositoare despre muncă și sîrguință; obișnuința de a chivernisi; lipsa de îngrijire; buna rënduieală; regulile chiverniselei. Limbajul e ușor și la înțelesul poporului.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Iunie 1900.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies (Hungarian, Austrian, etc.)

Table with exchange rates for various currencies and goods like silver, gold, and banknotes.

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Iunie 1900.

Table with market prices for various goods like banknotes, silver, and flour.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Măriaș.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurea și la Eremias Nepoții.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1900.

Main railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal-Bucuresci, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, etc.), train types, and departure/arrival times.

* Nota: Orele însemnate în stânga stațiilor, sunt a se citi de sus în jos; cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri încaudrați cu linii mai negre înseamnă orele de noapte. — Semnul —> arată cu sigea direcția, încetruu merg trenul.